

UN MARE INTERVIEW CU

Constantinescu-Grecu, talent autentic, descoperit târziu...

„Am fost... „macabist", mă cheamă Grecu şi totuşi sunt român autentic"

Vedeta Sportului Studenţesc joacă football dela 10 ani, a trecut prin patru grupări şi abia la 26 ani şi-a atins prima treaptă a idealului său: echipa naţională B.

A fost o vreme când foot-ballul bucureştean nu se alimenta strict din pepiniera grupărilor din Ardeal. Cu mijloace cu mult mai reduse decât astăzi şi, poate, datorită unei mentalităţi care a evoluat atât de mult încât a suferit o totală diformare, vechile formaţiuni ale Capitalei luptau pentru a ridica dintre copii urbei noastre vedetele cu care să accepte lupta contra soccerului mai avansat al noului regat.

Timpurile eroice ale footballului din Capitală ne vor procura continuu reminiscenţe dragi, amintiri cari nu pier şi regrete pentru ceeace dorinţa de rapid progres a schimbat în mentalitatea conducătorilor de astăzi.

Ritmul vremurilor, a schimbat însă atâtea lucruri dragi copilăriei noastre, a adus atâtea moravuri pe cari le-am asimilat aidoma spiritului de imitaţie al maimuţelor, ne-a retuşat până şi felul de a gândi şi vorbi. Dece să ne mire atunci că şi foot-ballului — sportul nostru popular — i-a dictat o ţinută alta decât cea pe care am dorit-o.

Pentru copilul crescut în ograda ta, în suferinţe şi lipsuri, păstrezi o dragoste mai accentuată de cât pentru fătul pe care-l laşi altor mâini — fie ele chiar de fraţi — a-l ridica.

Scrim aceste rânduri, căci cum altfel l-am putea prezenta mai bine pe Constantinescu-Grecu, produsul de talent al foot-ballului bucureştean — ridicat din maidanele Capitalei, din locurile de unde au mai plecat şi alţi aşi ai soccerului nostru.

A trebuit ca interlocutorul nostru să se nască — ghinion — în Bucureşti, pentru ca tot ceeace a avut talent în el să pară — ani după ani — banal. în ciuda străşniciei cu care şi-a apărat situaţia de câte ori nevoia i-a cerut.

Important dintr'un oraş care alimenta foot-ballul bucureştean, adus pe bani grei, Constantinescu ar fi făcut o carieră de mare vedetă şi s'ar fi situat în galeria jucătorilor noştri cu renume, cu mult înainte de timpul care i-a trebuit pentru aceasta.

Constantinescu-Grecu a fost o victimă a regionalismului, însă altfel decât în strictul înţeles al acestui cuvânt. A fost omis, neglijat, desconsiderat, pentru că — după mentalitatea unora — dintre feciorii urbei lui Bucur nu se puteau naşte, nici modele, glorii pentru foot-ballul românesc.

Anii — şi talentul lui — au fost însă mai tari decât această mentalitate. Constantinescu Grecu a răzbit. Poate doar cu câteva ore înainte de sfârşitul carierei lui.

Principalul este însă că a reuşit. Că a doborît concepţii învechite şi că — alături de alţii tot atât de valoroşi sau superiori lui — a retuşat sentinţa de definitivă condamnare aplicată foot-ballului bucureştean.

Pe maidanul lui Pipăilă

Câţi dintre dv. care aţi jucat sau mai jucaţi încă football l-aţi început altfel decât pe maidane?

Câţi dintre dv. aţi fost lipsă de pe terenurile acelea virane cari reprezentau locul de recreaţie ale orelor furate de la şcoală sau refugiul primitor după evadarea de sub paza părintească.

Magia acestor maidane s'a dovedit totdeauna, mai puternică decât cărţile cu poze, pâinea cu unt de după amiază sau conţinutului căniii pântecoase a vânzătoarei de floricele — puse la dispoziţie pentru păstrarea odraslei lângă casă.

Constantinescu n'a putut simţi altfel. Şi pe maidanul lui Pipăilă — pe care se lăfăeşte astăzi, un block «dolofan» — picioarele-i au început să fugă după minge.

Balonul nu era confecţionat din cârpe — aşa cum se întâmplă în majoritatea cazurilor — ci se prezenta sub forma unei mingi de cauciuc, pe care Leib — fostul jucător al Macabi-lor» — o fura, regulat, surorii lui.

In fiecare Duminică — când flaşnetarii n'apucau încă să dea mâncare papagalului sau şoarecelui lor alb pentru a-l pregăti pentru munca unei zile mai fructuoase — «pirpiriul» Constantinescu era prezent la datorie. Pe maidan. La minge.

Primele noţiuni foot-ballistice apropiate s'a purces la înfiinţarea echipei, botezată pompos A. T. S. (Asociaţia tinerilor sportivi). Şi câmpul de activitate se strămută la «Turturele», unde se disputau cupele de «miuţă».

Noua grupare avea şi un Mecena: pe proprietarul firmei «La Parizianu» care acceptă să sacrifice suma de 490 lei pentru a cumpăra cele şapte tricouri — unul de rezervă — necesare echipei în care juca şi fiul lui.

Şi Grecu povesteşte:

«Competiţiile acestea pentru cupe ne epuizau, săptămânal, banii luaţi pentru cornuri, căci înscrierile ne cereau 10—20 lei.

Incepeam matchurile de dis-de-dimineaţă şi dacă apucam să fim eliminaţi din primul tur, aveam vreme să ne înscriem în altă cupă, care se disputa la o depărtare de numai câţiva zeci de metri.

Rareori mi-a fost dat să văd, pe acest teren, o competiţie terminată până la ultimul tur. Căci bandele de ţigani din vecinătatea «Turturelelor» ne stricau jocurile. Cupele rămâneau în suspensie şi erau, apoi, reluate — în Duminica următoare — cu altă înscriere».

Cupele de pe vreema aceia n'aveau nimic din metal preţios în ele. In cazurile cele mai fericite erau statuete de bronz. Obişnuit însă erau vase de pământ smălţuite sau un pepene care, pus 5-6 Duminici la rând în joc, se răsufla până trebuia consumat.

Echipa lui Constantinescu, în care mai jucau printre alţii, Totan şi Leib, nu se încurca în aceste amănunte. Căci gustul jocului nu-l dădea nici felia de pepene şi nici cana care se spărgea, înainte de a fi duse acasă.

In primul tricou pe maidanul lui Pipăilă

Ce juca Constantinescu?

Centru înaintaş.

Căci driblingul şi viteza sa făceau furori.

Avea, pe vremea aceea, 9-10 ani.

La Val Vârtej pentru a lega şireturile jucătorilor de la „întâia"

Părinţii, în majoritatea cazurilor, sunt puţini înţelegători cu dorinţa odraslelor lor de a face sport. Şi în baza acestei tradiţii pe pielea micului Constantinescu se vârgeau din ce în ce mai des, loviturile nuelşei care trebuia să-i aducă aminte de mâncarea sleită în aşteptarea lui sau de gura larg căscată a tălpilor sandalelor.

Bătaia-i ruptă din raiu.

Dar nu pentru foot-ballişti.

Morfinomanul s'ar lăsa de viciul drag lui pentru câteva vârgi mai greu apăsate?

De ce ar renunţa, atunci, footballistul la pasiunea care-i intră în sânge?

Constantinescu păşeşte în liceu, cu foot-ballul după el — rechizită indispensabilă — şi cu o poreclă pe care o păstrează până astăzi: Grecu.

Ţâncului care, ştirb, vorbea printre puţinii săi dinţi cu «ţe» colegii i-au găsit această poreclă. E singura lui legătură cu Elada, singura lui înrudire cu poporul al cărui nume îl poartă.

La liceu şi pe terenuri mai mari — Ymca — cu bare adevărate, talentul îl impune printre colegi şi atrage atenţia lui Cosi Zamfirescu (fostul portar al Val Vârtej) care-l ia pentru echipa de juniori a grupării sale.

Pe răbojul anilor săi Consantinescu numără 13 primăveri.

«La juniorii lui Val Vârtej nu mi s'a părut, footballul, mai greu decât pe maidan. Plecam dela 7 dimineaţa de acasă pentru a fi prezent, la ora 9, pe federaţie sau C. A. B. unde se juca matchul nostru.

Nu eram însă titularul echipei, ci rezervă. In consecinţă, mă întrebuinţau în postul care era liber.

La ora 11 jucau, apoi rezervele noastre. Şi dacă şi aci era vreo defecţiune mă simţeam fericit să pot juca din nou, în postul care mi se oferea.

Cu aceasta se încheea activitatea mea de jucător, pe ziua în curs.

Să plec însă acasă, la masă, era mai greu căci odată ieşit de pe teren nu puteam să mă întorc pentru a vedea matchul echipei întâia».

In zilele cu arşiţă tropicală, Constantinescu păzeşte cu credinţă echipamentul care-i este dat în păstrare, până după amiază, şi revolta stomacului — care-şi cerea tainul — şi-o potoleşte cu câteva guri de apă şi cu mutarea curelei peste câteva ochiuri.

Aşa îi vede însă pe Biloiu şi Rici Hilard — idolii săi — aşa poate să lege şireturile ghetelor lui St. Alexandriu-Capsan, Cristodulo, fraţii Anghelescu, vedetele echipei întâia.

Vede însă şi învaţă multe, cu mintea lui gata de a înregistra orice figură nouă sau truc.

Val Vârtej îşi trăia ultimile clipe de glorie.

Intr'o zi, când dezertările vedetelor se urcară la un număr mai mare ca deobiceiu, conducerea grupării ia hotărârea să promoveze în echipa primă — dintre juniori — pe Constantinescu, Mircea Bădulescu, Gogu Marin, Aurică Panaitescu, etc.

Dela întâia Val Vârtej la juniorii lui Macabi

Constantinescu debutează în echipa primă a lui Val Vârtej într'un match contra lui Belvedere. Echipa sa câştigă cu 3—2 şi aprecierile-i sunt favorabile. Jucător de întâia el nu ezită însă să retrogradeze la juniori, pentru a intra la Macabi. «De Macabi mă lega o simpatie de cartier. Majoritatea colegilor mei jucau la juniorii acestei grupări, cu care eram şi eu în termeni foarte buni.

Aşa se explica şi faptul că eram lăsat să intru, la matchuri, prin poartă — scutindu-mi-se oboseala de a sări gardul.

UN REPORTAJ de BUCUR BERCEANU

Intr'o zi, după un match care l-am jucat cu Val Vârtej pe acest teren, d. Lazăr Goldstein — care se ocupa cu juniorii lui Macabi — obţine deslegarea mea şi mă aduce alături de prietenii cu care începusem footballul».

Constantinescu este lăsat, pentru prima oară, să joace continuu în acelaş post: mijlocaş centru. Talentul său se face, din nou, remarcat. Şi juniorii Macabi culeg succese repetate şi critici elogioase, referitoare la calitatea foot-ballului lor.

Echipa era redutabilă. Zigu Leibovici, Tendler, Poldi Berger, Mişu Goldenberg, Spiegel, etc, erau jucători în devenire, de frumoase posibilităţi. Aşa că publicul obişnuit al arenei Cioeanul venea ceva mai devreme pentru a vedea matchul de deschidere al echipei-speranţă.

In 1929, Macabi câştigă campionatul juniori, într'o întrecere în care Juventus şi Unirea aruncaseră în luptă efective tot atât de redutabile.

Adio juniori...

Cât putea să mai stea Constantinescu la juniori?

Greu de răspuns.

Cert e însă faptul că în acel an, 1929, soarta i se arată, odată, favorabilă.

Din echipa primă se înregistează o plecare: Alfred. Blondul mijlocaş al grupării dudeştene pleacă la Paris... să măsoare înălţimea turnului Eiffel şi să savureze dulceaţa unei mari dragoste.

Pipa — antrenorul şi mijlocaşul centru al echipei — tună şi fulgeră. Ii lipseşte un om de bază şi, în plus un partener de linie pe care-l putea repezi cum îi venea mai bine.

Comitetul grupării deliberează şi din mijlocul unei convorbiri agitate, Constantinescu este propus pentru postul vacant. Propus şi acceptat. Insă parţial. Căci era vorba de primul «escu» în echipa alb-albastră şi încă de un copil mai mic chiar decât Leib.

Constantinescu este în al 15-lea an al vieţei lui şi primeşte postul de mijlocaş stânga, într'o linie cu Pipa şi Sandu Weiss.

Debutul lui este un triumf.

«Intru pe teren, pentru prima oară în echipa întâia a lui Macabi, în matchul de campionat cu Olimpia.

Adversarii mei direcţi: Stănescu şi Silberman, jucători bine cotaţi la bursa footballului bucureştean.

Trac, slavă Domnului, aveam şi genunchi; mi se loveau între ei gata, par'că, să se spargă.

Noroc că pe teren era şi Pipa.

In câteva minute am auzit pomeniţi toţi sfinţii din calendar şi când aceştia au fost epuizaţi jucam atât de degajat încât aripa Olimpiei se izbea de mine de nu era chip să se descurce.

Rezultatul matchului 1-1.

Şi odată cu aceasta «adio juniori», căci am fost păstrat titular al echipei prime».

Debutul lui Constantinescu a fost reţinut de întregul comitat al asociaţiei Macabi ca revelatoriu.

Cu Pipa, antrenorul care l-a format

«Puştiul» făcuse o partidă nesperat de bună şi gura lui Pipa nu mai tăcea. Simţea bătrânul «vulpoiu» că noul său «pensionar» este dotat cu calităţi care-l vor duce departe. Şi reputatul internaţional începe pe a-l iniţia în tainele jocului, în ştiinţa adevărată a balonului rotund.

„Vedeta cu ghiozdan" favoritul negustorilor din Dudeşti

In câteva partide, Constantinescu se consacră.

Faimoasele «aripi», de pe atunci, adversare lui, sunt eclipsate. Şi vreţi să ştiţi care erau adversarii copilului de 15 ani? Dobo-Melchior (Juventus), Boros-Abrudan (CFR.), Manole Dumitrescu-Miticuţă (Venus), Obretcovici-Mueller (Prahova) etc.

«Vedeta cu ghiozdan» a alb-albaştrilor devine punctul de atracţie al galeriei şi favorita negustorilor din Dudeşti.

In zilele următoare matchurilor, când făcea drumul înapoi dela şcoală, Constantinescu trebuie să intre prin toate magazinele din vecinătatea casei părinteşti pentru a erpli ca fanaticilor suporteri ai grupării dudeştene cum a fost jocul.

Celebritatea aceasta îndulceşte însă mânia părinţilor săi, căci stima acordată feciorului se resfrânge şi asupra lor. Cu un singur lucru o duce însă greu vedeta de 15 ani; primele.

«Pe vremea aceea jucătorii grupării Macabi nu erau salarizaţi. Primeau însă prime mari, între 1000 — 2000 lei de match.

Pentru mine tratamentul, la început, era altul. Comitetul a hotărît să nu mi se dea bani, pentru a nu se repeta proasta experienţă făcută cu Leib.

«E mic» spunea toţi «şi nu trebuie învăţat cu bani».

Mi se făcea, deaceea, o mare favoare când mi se aproba o primă de 100 lei. Se găseau însă suporteri cari mă încurajau băneşte, pe sub mână».

Primul costum civil... păstrat în oraş

Susţinătorii grupării Macabi, pe vremea aceea, erau foarte darnici cu «idolii» lor.

Constantinescu simte şi el aceasta, căci darurile băneşti primite se repetau des şi reprezentau sume serioase.

Toţi aceşti bani trebuiau să-i cheltuieşti seara, după match, căci acasă nu trebuia să se ştie nimic.

Intr'o bună zi însă «prima» unui suporteur este un costum de haine. Primul costum civil, pe care nu-l putea aduce acasă căci, deh, era şcolar.

Soluţia este repede găsită.

Costumul va sta la «Pariziana» şi-l va îmbrăca aci, de câte ori va trebui să se ducă în oraş.

Costumul acesta îl ajută să-şi cheltue bani şi-i mijloceşte intrarea la seratele de la «Barascheum», unde jucătorii macabişti erau primiţi împărăteşte.

In compania acestora — plus Nicu Teodoru-Chibrit — el gustă senzaţia primului chef şi al primului bal.

Dansul îi place.

Şi Constantinescu pleacă de la primii paşi — timizi ca ai oricărui începător — pentru a ajunge să partteipe la concursuri.

Lumea e a lui.

Intreagă.

In foot-ball situaţia i se cimentează. E un element de bază şi matchurile cari le face contra echipelor străine Sabaria, W. A. C. şi Ferencvaros îi aduc noui galoane de aur.

La 19 ani se vede selecţionat în echipa Capitalei şi visul lui îl face să se vadă mai sus. Mereu mai sus.

INAINTAŞ CENTRU...

Mijlocaşul Constantinescu ajunge în 1933 în postul de înaintaş centru, în care se specializase pe «maidanul lui Pipăilă».

Macabi trece printr'o criză gravă, care ameninţase la un moment dat poziţia grupării — gata să retrogradeze.

Punctul nevralgic se dovedise a fi linia de atac.

Sunt aduşi, atunci, Fried, Sekely şi Monică Segal alături de cari vor juca Leib şi Constantinescu.

Modificarea aceasta se dovedeşte salutară şi în toamna acelui an Macabi este campionul turului. «Grecu» are partea lui de merit şi, în anul următor, este selecţionat în echipa României B — Vulturii Carpaţilor — pentru a juca împotriva lui Bohemians.

Urcă o treaptă nouă în ascensiunea sa si-şi vede realizarea visului, echipa naţională, mai apropiată ca oricând.

...şi plecarea dela Macabi

Soarta i se pune însă deacurmezişul.

De gruparea care-l lansase şi înse păstrează la un indice cu mult care se simţise mai bine ca oriunde Constantinescu trebuie să se despartă.

Funcţionar la Telefoane, în 1935, este nevoit să intre în echipa de foot-ball a societăţii — care activa la categoria doua.

«Simţeam că mă rup dintre prieteni. Dintr'un club drag mie. Trebuiam s'o fac însă căci... ordinul este ordin.

In acele momente m'aş fi lăsat bucuros de foot-ball şi aş fi făcut-o dacă conducătorul secţiei de la Telefoane nu ar fi fost d. Al. Ivanovici.

Dragostea pentru club şi, mai ales pentru jucători, a acestuia mă fixează alături de el.

Şi aşa, câştigat sufleteşte, am pornit de la categoria II-a cu Telefon Club, luând — anual — câte un campionat până în divizia naţională B.».

Telefon Club a fost pentru Constantinescu un popas. Gruparea, condusă cu multă pricepere de preşedintele ei, a reuşit să ridice câteva elemente preţioase — Negrscu, Ionescu Crum, Beţu, Pop Vasile, Boldiş, etc. — alături de cari Constantinescu prinde, din nou, viaţă. Când toate ajung pe drumul cel bun şi echipa d-lui Al. Ivanovici este la un pas de consacrare un necaz al direcţiei societăţii produce dizolvarea ei.

Jucătorii devin liberi iar Constantinescu ajunge la Sportul Studenţesc.

Incercat de Sportul Studenţesc şi declarat bun pentru... rezervă

In noua-i grupare, Constantinescu păşeşte cu stângul.

«Am fost încercat, după două luni de antrenament, în postul de înaintaş.

Proba la care am fost supus, se pare, nu a fost mulţumitoare şi categorisirea mea s'a făcut lesne: bun pentru... «rezerve».

Să mă fi supărat?

Să fi protestat?

Footballul îşi pierduse mult din atracţia pe care o exercitase asupra mea şi, apoi, mă desamăgise. Amantă infidelă, la ce bun s'o mai iubesc».

Degradarea aceasta sportivă, la o vârstă când simţea că putea da încă mult, nu se poate să nu-l fi ambiţionat. Aparent păstra o linişte de sfinx şi seninătatea unei dulci nopţi de Mai. Nu se poate însă ca sufletul să nu-i fi fost răvăşit de revolta nedreptăţii care i se făcea.

Care soldat teafăr nu se simte stigmatizat când înaintea unei bătălii decisive, i se încredinţează paza unei şure?

«Grecu» rabdă însă cu seninătate şi, poate, cu filozofia aceluia care ştie că steaua nu i-a apus.

Mai înainte ca pulberea uitării să fi acoperit complect numele său defecţiuni în echipă îl recheamă pe teren.

Neantrenat face, totuşi, contra Venusului — în postul de mijlocaş stânga — o partidă execlentă. O săptămână mai târziu, de astădată mijlocaş centru, este cel mai bun din «22»— în matchul contra Chinezului.

Şi roata se învârte, din nou, în favoarea sa — fără opriri şi fără întoarceri din drum.

Napoleon spunea: *«Soldaţi, fiecare purtaţi în raniţă un baston de mareşal».*

La 26 de ani, când nimeni nu-i mai vedea loc în football, Constantinescu reia munca dela început. Recâştigă, cu paşi uriaşi, terenul pierdut şi joacă — cu brio — în echipa secundă a României, contra Ungariei B.

Bastonul de mareşal este aproape.

Un paş îi mai trebuie să ajungă în prima garnitură a ţării, pe culmea visului său de ani de zile.

Se simte încă tare şi capabil a reuşi.

«Intre ceeace am fost cu mulţi ani în urmă şi ceeace sunt astăzi este o mare diferenţă. Jocul meu mai coborît decât acel al vremurilor primelor mele succese.

Dacă norocul nu mă va părăsi însă tocmai când voiu ajunge la câteva degete de punctul final al drumului meu, victoria nu-mi va scăpa.

Vreau să gust şi eu senzaţia jocului sub culorile naţionalei şi să mă fac vrednic să cinstesc pe toţi acei cari m'au modelat.

Joc cu cărţile pe faţă şansa mea.

Dacă soarta nu va trişa atunci, poate, o voiu răpune definitiv.

De nu voiu redeveni «fost», pensionar sportiv şi povestitor de basme cu matchuri «tari» în care aplauzele nu mă ocoleau şi ochii spectatorilor erau mai dulci şi mai lucii pentru mine decât pentru alţii».

Scrind aceste rânduri simt pentru vechiul meu prieten «Grecu» o caldă duioşie.

Mi-l închipui iarăş mic, pe «maidanul lui Pipăilă», printre ţigani care-i tăiau mingea şi-i refuzau plăcerea unei finale de «miuţă».

Il văd — estompat ca în ceaţă — alături de şireturile ghetelor lui Capsan, mişcând silitor degetele pentru a mulţumi vedeta care-l încânta cu prietenia sa. Mi-l reamintesc în vremurile lui de glorie la Macabi, cu bani dosiţi prin buzunare de teama celor de acasă.

Lungă cale în numai 26 ani de viaţă.

Şi, totuşi, el se vrea încă drumeţ, visând — cu ochii larg deschişi şi — un «happy end» ca în filmele americane: locul său din echipa naţională...

Cinci glorii «macabiste»: Zigu Leibovici, Leib, Zauber, Constantinescu şi Berl

Intr'un match, Macabi—Braşovia, Constantinescu-Grecu, se strecoară printre fundaşii adverşi şi marchează